

Czytaj po polsku

STANISŁAW LEM

Jak ocalał świat
Maszyna Trurla
Wyprawa pierwsza A,
czyli Elektrybałt Trurla

NR 110

Czytaj po polsku

Materiały pomocnicze do nauki
języka polskiego jako obcego

STANISŁAW LEM

Jak ocalał świat (B1–B2)
Maszyna Trurla (B2–C1)
Wyprawa pierwsza A,
czyli Elektrybałt Trurla
(C1–C2)

Edycja dla średnio zaawansowanych i zaawansowanych
Tom 7

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Katowice 2010

Redaktor serii: Kultura i Język Polski dla Cudzoziemców
Małgorzata Kita

Recenzent
Wacław M. Osadnik

Redaktorzy naukowi
Romuald Cudak, Wioletta Hajduk-Gawron, Jolanta Tambor

Stanisław Lem to jeden z najbardziej znanych i najczęściej tłumaczonych polskich pisarzy na świecie. Urodził się w 1921 roku we Lwowie, zmarł w 2006 roku w Krakowie. Był pisarzem, futurologiem, eseistą, filozofem, myślicielem, wspaniałym, mądrym człowiekiem.

We Lwowie rozpoczął studia medyczne, kontynuował je na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, dokąd rodzina przeniosła się w ramach repatriacji. W 1948 roku uzyskał absolutorium, ale nigdy nie został lekarzem. Miasto jego młodości, Lwów, znalazło swoje miejsce w autobiograficznej książce *Wysoki zamek*.

Zadebiutował w 1951 roku powieścią *Astronauci*. Utwory z gatunku science fiction zajmują najwięcej miejsca w jego twórczości. Takie dzieła, jak „*Niezwyciężony*”, *Powrót z gwiazd*, *Fiasko*, *Pokój na ziemi*, *Eden* są znane fanom SF na całym świecie. Jednak największą sławę przyniosła mu powieść *Solaris*, dwukrotnie filmowana: przez Andrzeja Tarkowskiego w 1972 roku (ZSRR) oraz przez Stevena Soderbergha w 2002 roku (USA, z Georgem Clooneyem w roli głównej). Specjalne miejsce w jego twórczości zajmują groteski: *Cyberjada*, *Bajki robotów*, *Dzienniki gwiazdowe*, *Opowieści o pilocie Pirxie*.

Warto wymienić jego książki filozoficzne, np. *Dialogi* czy *Summę technologiae*, teoretycznoliterackie, jak *Fantastyka i futurologia*, zbiory fikcyjnych recenzji i wstępów do nieistniejących książek: *Biblioteka XXI wieku*, *Doskonała próżnia*, czy wreszcie zbiory felietonów: *Tajemnica chińskiego pokoju* i *Bomba megabitowa*.

Stanisław Lem otrzymał za swą twórczość wiele nagród i wyróżnień krajowych oraz zagranicznych.

Stanisław Lem is one of the best known and most frequently translated Polish writers in the world. He was born in Lviv in 1921, and deceased in Cracow in 2006. He was a writer, futurologist, essayist, philosopher and a thinker with a beautiful mind.

In Lviv he began his medical education, and continued his studies at the Jagiellonian University in Cracow. In 1948 he graduated from the Department of Medicine, but never worked as a physician. The city of his youth was a topic of his autobiographical novel *Highcastle: A Remembrance* (*Wysoki zamek*).

He debuted in 1951 with his novel *The Astronauts* (*Astronauci*), which was highly acclaimed by the critics. His other works like „*Invincible*” („*Niezwyciężony*”), *Return from the Stars* (*Powrót z gwiazd*), *Fiasco* (*Fiasko*), *Peace on Earth* (*Pokój na ziemi*), *Eden* (*Eden*), are very well known to all SF readers all over the world. The SF novel of his life was *Solaris*, adapted on the screen by Andrei Tarkovsky in 1972 (Soviet Union), and Steven Soderbergh in 2002 (USA, with George Clooney in the main role). Special place in his oeuvre has a literature of grotesque, like *The Cyberiad* (*Cyberiada*), *Fairy Tales of Robots* (*Bajki robotów*), *Star Diaries* (*Dzienniki gwiazdowe*), *Tales of Prix the Pilot* (*Opowieści o pilocie Pirxie*).

It is important to mention his philosophical novels, e.g. *The Dialogues (Dialogi)*, or *Summa Technologiae (Summa technologiae)*; as well as novels closely related to the literary theory, like *Science Fiction and Futurology (Fantastyka i futurologia)*. He also wrote “introductions” to the non-existent books, like *Library of the XXI Century (Biblioteka XXI wieku)* and *A perfect Vacuum (Doskonała próżnia)*. Lem’s collections of columns, like *The Secret of the Chinese Room (Tajemnica chińskiego pokoju)*, or *The Megabyte Bomb (Bomba megabitowa)*, gave him a serious position among journalists.

For his creative activity Stanisław Lem received many international and national awards and prizes.

Stanisław Lem gehört zu den weltweit bekanntesten und am häufigsten übersetzten polnischen Schriftstellern. Er wurde 1921 in Lwów geboren und starb 2006 in Kraków. Lem war Schriftsteller, Zukunftsforscher, Essayist, Denker, ein großartiger und kluger Mensch.

In Lwów begann er Medizin zu studieren und setzte das Studium an der Jagiellonen-Universität in Kraków fort, wohin die Familie im Rahmen der sog. Repatriation umsiedelte. Im Jahre 1948 beendete er sein Studium, wurde jedoch niemals als Arzt tätig. Lwów – der Stadt seiner Jugend – setzte Lem in seinen autobiographischen Erinnerungen *Das hohe Schloß* (*Wysoki zamek*) ein bleibendes Denkmal.

Lem debütierte 1951 mit dem Roman *Die Astronauten* (*Astronautci*). In seinem Schaffen ist die Science Fiction – Literatur das umfangreichste Genre. Werke wie „*Der Unbesiegbare*“ („*Niezwyciężony*“), *Rückkehr von den Sternen* (*Powrót z gwiazd*), *Das Fiasko* (*Fiasko*), *Der Flop* bzw. *Frieden auf Erden* (*Pokój na ziemi*) oder *Eden* (*Eden*) sind allen Science Fiction – Fans weltweit bekannt. Am berühmtesten ist jedoch sein Roman *Solaris*, der bereits zweimal verfilmt wurde: 1972 von Andrej Tarkowskij (UdSSR) sowie 2002 von Steven Soderbergh (USA, mit George Clooney in

der Hauptrolle). In Lems Schaffen nimmt die Groteske einen besonderen Platz ein. Dazu zählen solche Werke wie *Kyberiade* (*Cyberiada*), *Robotermärchen* (*Bajki robotów*), *Die Sterntagebücher des Weltraumfahrers Ijon Tichy* (*Dzienniki gwiazdowe*) oder *Pilot Pirx* (*Opowieści o pilocie Pirxie*).

Nennenswert sind auch seine philosophischen Werke, wie z.B. *Dialoge* (*Dialogi*) oder *Summa technologiae*, seine literaturtheoretischen Betrachtungen, wie z.B. *Phantastik und Futurologie* (*Fantastyka i futurologia*), seine Anthologie fiktiver Rezensionen und Einführungen zu nicht existierenden Büchern, wie *Die Bibliothek des 21. Jahrhunderts* (*Biblioteka XXI wieku*), *Das absolute Vakuum* bzw. *Die vollkommene Leere* (*Doskonała próżnia*) oder die Anthologie seiner Essays *Die Technologiefalle* (*Tajemnica chińskiego pokoju*) und *Die Megabit-Bombe* (*Bomba megabitowa*).

Stanisław Lem wurde für sein Schaffen mit zahlreichen nationalen und internationalen Preisen und Auszeichnungen geehrt.

Spis treści

Stanisław Lem	5
Stanisław Lem: <i>Jak ocalał świat, Maszyna Trurla, Wyprawa pierwsza A, czyli Elektrybalt Trurla</i> (Opracowała Jolanta Tambor)	11
Ćwiczenia	62
Klucz do ćwiczeń	110

Tłumaczenie na język angielski: Wacław M. Osadnik
Tłumaczenie na język niemiecki: Brigitte Schniggenfittig
Redakcja: Ksymena Zawada
Projekt okładki: Marek Francik
Ilustracja na okładce: Aneta Kasperek *Trubadur*
Redakcja techniczna: Małgorzata Pleśniar
Korekta: Magdalena Tomczyk

Copyright © 2010 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 1644-0552
ISBN 978-83-226-1907-0

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 4,25. Ark.wyd. 5,0.
Papier offset. kl. III, 90 g Cena 8 zł

Łamanie: Pracownia Składu Komputerowego
Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego

Druk i oprawa: SOWA Sp. z o.o.
ul. Hrubieszowska 6a, 01-209 Warszawa